KI A KULÁK IZSÁKON?

Manapság sokan teszik fel ezt a kérdést errefelé. De még mielőtt választ adnánk rá, azt kellene elmondani, hogy kiket tartottak kuláknak egy esztendővel ezelőtt Izsákon.

Fél esztendeig kuláklistán volt a középparaszt Járó Mihály. Egy végrehajtó, akit azóta kizártak a pártból, s beosztásából is eltávolították, azt mondta neki:

— Megállj, piszkos kulák, nemsokára csak a négy fal lesz körülötted.

S Járó Mihályhoz hasonlóan sok olyan középparaszt, háromnégy-ötholdas szőlősgazda szerepelt kulákként, aki vagyonát évtizedes, szorgos munkával szerezte, akinek földjén az első szőlőtőkét még a nagyapja telepítette, s aki, ha néha-néha fogadott is napszámost, nem mások zsirján gyarapodott. Személyes okokból, „majd megtanítjuk" alapon, irigységből, alaptalan gyülölködésből került K-betű (a kulák-szó rövidítése) a nyilvántartási lapjukra. Igy történt, hogy Izsák községben a szóbanforgó időszakban 364 „kulákot" tartottak nyilván. S mindez elsősorban azért lehetett igy, mert az izsáki 6400 holdnyi szőlőterületre is (minden szőlőtermő vidékünkön igy volt ez), érvényben volt az ötszörös felszorzás.

Amikor hírülhozták, hogy megszünt a szőlőterületek felszorzása — híre ment mindjárt annak is, hogy a községben körülbelül 300-zal „kevesebb" a kulák, mint amennyit addig nyilvántartottak. S ezek számára nagymértékű adó- és beadáscsökkentés következett. Járó Mihály, meg a többiek előtt megjelent a jövő, s ez ismét olyannak tetszett, amiért érdemes élni és dolgozni.

A népboltban a permetezés idején naponta 30.000 forintot árultak ki rézgálicból, amelyből idén 200.000 métermázsát adott a város a falunak. Sokan tízszer is permeteztek Izsákon. Tisztesség ne essék szólván, sok egyéni parasztnak szebb a szőlleje, mint a helyi állami gazdaságé.

És még valami. Pár hete, hogy felavatták a községben a DISZ új helyiségét: a tornyos, sokszobás „Ságvári Endre ifjúsági otthont". Fellendült az ifjúság szervezeti élete.

Mégis nagyon téved az, aki azt hiszi: most már minden megoldódott. Mert van olyan ember, s jó, hogy van, aki azt mondja erre: amilyen mereven nyilvánítottak kuláknak 364 gazdát, egy újabb rendelet hatására, a felszorzás megszünésével ugyanilyen mereven középparasztnak nyilvánították közülük csaknem háromszázat. Vagyis a falu hivatott vezetői ezzel még csak a munka írásbeli részét, a kevesebbet végezték el. Ezzel még nincs eldöntve, hogy ki a kulák. Hátra van még a munka neheze; egyenként megvizsgálni, alaposan, ki az, aki kizsákmányoló volt, aki embertársai megkárosításából gyüjtött vagyont. Hadd álljon tiszta kép a falu előtt. Ma még nem látnak tisztán. A község még mindig úgy nevezi azt a háromszáz gazdát — maga alkotta szóval — hogy „felszorzott kulákok". Megindult a fiatalok áramlása a DISZ felé, de sok fiatalt nem vesznek fel, mert „hátha baj lesz belőle".

Magyar Pálnak, a DISZ-titkárnak ez a legnagyobb gondja.

A „ki a kulák"-kérdés nála és a többi DISZ-vezetőnél, meg aztán nem egy DISZ-tagnál úgy vált különösen égetővé, hogy „kit vehetünk fel a DISZ-be"?

Kit vehetnek hát fel?

Kerékpáron járjuk az izsáki tanyákat, a Gedeon-dülőben gyönyörű földek, nyugodalmas tájék közepett. Keressük a „felszorzottak" legényfiait, nagyiványait, de alig-alig lelni otthon valakit is. Az otthon őrzésére hagyott legkisebbek: a libapásztorok, kis kondások tájékoztatnak: „édsapámék a határba vannak". Még éjszaka indultak el, s éjszaka lesz, mire hazaérnek. Igy aztán nem tudunk szót váltani Csenkiékkel, Halásszal, a két Gyallaival, Tapodi Sándorral.

Ám mégsem volt hiábavaló elkarikázni hozzájuk. Mert az is sokat mond, az is mellettük szól, hogy minden idejüket kinn töltik a földeken, s a maguk erejéből, nem mások hajszolásával adnak meg mindent a földnek.

Nagy Balázs, az egyik izsáki kulák, tényleges kulák, az ugyan nem a munkában gyüjtötte a vagyont. Spekulált, csalt, igy gazdagodott 200 holdasra. A gyümölcsfákkal teli szőlő közepén álló háza tornácáról messzelátóval tartotta szemmel a napszámosokat. S a nincstelen napszámos csak nézett bérfizetéskor:

— Kevesebbet kapsz, mert levettél egy marék barackot — és pontosan megmondta, hogy mikor, nem lehetett vele vitázni.

Csenkiék, Halászék, Gyallaiék, Tapodiék nem ilyenek. Hallgassuk meg, mit mond róluk a falu.

— Ők dolgoztak meg azért, amijük van — mondja Vágó József tanácselnök.

— Kivált Tapodi Sándor. Ugy dolgozik, hogy öröm nézni. Nem hiába fiatal, de van benne erő, meg szív — húzza alá Hegedüs László.

Az ifjú Tapodi Sándor szeretne DISZ-tag lenni. De hát ki merne szólni egy „felszorzott"-nak, hogy: gyere komám, nyitva az út. — Szóljon neki Magyar Pali. Ideje, hogy a Tapodi Sándorok helyet kapjanak az ifjúsági otthonban!

És K. Szabó Gyula! Őt odahaza találjuk. Markos, komolyszavú parasztgyerek. 15 holdjuk van, ennek egyharmada szőlő, amelyet részben ők, részben a nagyapjuk telepített, apródonként, évtizedek odaadó munkájával. Gazdaságuk gyönyörű. Tehenük, ahogy ő mondja: „Most csak 18—20 litert ad naponta, mert nincs időnk legeltetni..."

„Csak" 18—20 liter. Nagyszerű az eredmény ime itt is. S ez a gazdaság legfőképpen a család fiatal tagjaira épül. Mégsem hívták meg még Gyulát a DISZ-be: mondaná el, hogy, s mint csinálják, hogy ennyire rendben a szénájuk, így virágzik a földjük. Nem, mert őt is „felszorozták"... S most, amikor mindez már a multé, még mindig határozatlanok. Mit szól ehhez K. Szabó Gyula?

— DISZ-tag voltam három évig. De mikor felkerültünk a kuláklistára, nem hívtak többé se gyűlésre, se sehova. És ez azóta is igy van — mondja, s hozzáteszi dacosan, kissé megbántva: — Hát igy is jó.

S ahogy maga elé néz, azt látni rajta, hogy ő ugyan nem megy kéredzkedni: vegyék fel. Amíg földet érez a két lába alatt, ez a dac uralja az egész embert. Ám, ha jó szóval hívják, K. Szabó Gyulánál kevés jobb DISZ-tag lesz.

Jóbaráti tanácsunk hozzád, Magyar Pali, hogy ne tétovázz a K. Szabó Gyulák felvételével. Becsületes család becsületes gyermekéről van szó, aki büszkén beszél arról, hogy a beadással, adófizetéssel rendben vannak. És ez is olyasvalami, amin érdemes elgondolkodni. Mert ott van például a kulák Cs. Damásdi Istvánné. 95 hold földje volt, ma is 8 hold szőlő ura. Nem dolgozik, dolgoztat még most is. És a község nagyon is számontartja, hogy ez a Damásdiné évek óta nem fizet adót, nem teljesíti a beadást. Adóhátraléka közeljár az 50.000 forinthoz. Nemrég eladott egy hold szőlőt valami 14.000 forintért. De ebből a 14.000-ből nem jutott neki egy fillér se adóba. Tőle éhenveszhetne a város. Nem úgy, mint K. Szabóék, akik két erős karjukkal, minden idegszálukkal kiharcolták a földből a megélhetést, meg azt is, ami a közösségnek jár.

Igaz, hogy a harmincas évek közepe táján K. Szabóék tartottak napszámost, mert kicsik voltak a gyerekek. De amióta felnőttek, győzik a munkát.

Ha nem is sokat, de valamit azért megtudtunk. Azt, hogy Járó Mihály, Gyallai László, Gyallai Mihály, Csenki Ferenc, ifjú Tapodi Sándor, K. Szabó Gyula nem kulák, hanem középparaszt a módosabbjából. De úgy tudtuk meg, hogy megismertük őket. Tudjuk, hogy nem kizsákmányolók, két kezük munkájával szerezték, amijük van. Nem úgy, mint Nagy Balázs, Cs. Damásdiné és a többi igazán kulák vérszívó, akiknek egész élete a harácsolásban, a kizsákmányolásban telt el. De ahhoz, hogy ezt elmondhassuk, mind a háromszáz volt „felszorzott"-ról, el kell mennünk hozzájuk, meg kell, hogy ismerjük őket közelebbről, alaposan. Ez a feladata az izsáki DISZ-vezetőségnek, nemcsak néki, de néki is nem utolsó sorban. Igy válik el, hogy ki a kulák, akik ellen kell harcolni minden erővel, s ki nem. A lényeg az: egyetlen középparasztfiatalt sem szabad elzárni a falu fejlődéséért vívott harcból. Helyet kell nékik adni a falu életében, a DISZ életében, hiszen rajtuk is mulik a nemzet jövője... S így tud minden erejével immár a középparasztfiatalokkal együtt harcolni az izsáki DISZ-szervezet az izsáki kulákok ellen.

★

Szép őszt érlel a nyár, vidám szüret lesz Izsákon. Viszonylag nem sok az idő addig, de Magyar Pál DISZ-titkár tele van tervekkel. Az ifjúság otthonában nemsokára megtartják a fiatal gazdák körének első előadását. Arról beszélnek majd, hogyan lehet emelni a szőlőtermelést, mert Izsákon ez a legtöbbet vitatott probléma.

S amikor erről beszélnek — hétköznap estéken, mert hiszen vasárnap bál illik legényhez, lányhoz — ott lesz közöttük Tapodi Sándor, K. Szabó Gyula, a Csőszék lányai, akiket ugyan még nem vettek fel (mert kulák rokonaik vannak, bár ők soha nem voltak kulákok), de akiket lehet, sőt kell is nevelni, s kellő eredmény láttán fel lehet venni a DISZ-be.

Bizony, itt az ideje, hogy a „gyerekek" is beszéljenek a falu legégetőbb kérdéseiről. Hiszen az öreg tőkék földjét fiatal szőlőtőkével kell betelepíteni, hogy a szőlőtábla sok-sok fürtöt hozzon, s a nagyapák földje viruljon, virágozzék. Ez az élet rendje.

Kovács Imre

Atomfegyvert próbáltak ki a Szovjetunióban

A tudományos kutató munkák tervének megfelelően az utóbbi napokban a Szovjetunióban kipróbálták az atomfegyver egy fajtáját. A kísérlet célja az atomrobbanás hatásának tanulmányozása volt.

A kísérlet során érdekes eredményekre jutottak, amelyek lehetővé teszik, hogy a szovjet tudósok és mérnökök sikeresen oldják meg az atomtámadás elleni védekezés feladatait.

A kínai országos népi gyűlés vitája

A kínai országos népi gyűlés csütörtökön délután megkezdte a vitát Liu Sao-csi szerdai beszámolója és az alkotmánytervezet felett.

Lin Po-csü, a Kínai Kommunista Párt központi bizottsága politikai bizottságának tagja szólalása után a dalai láma visszautasította azokat az ellenséges rágalmakat, amelyek szerint a kommunista párt és a népi kormányzat felszámolja a vallást.

Csen Ming-zsen, volt Kuomintang-tábornok, aki 1949-ben Hunan tartomány felszabadítása során fellázadt a Kuomintang ellen, felszólalásában azokhoz fordult, akik Tajvanra menekültek. Részletesen beszámolt arról az elnéző politikáról, amelyet a népi kormány és a Kínai Kommunista Párt a nép oldalára állók irányában folytat. Vang Cung-lun, az ansani acélipari központ élmunkása arról beszélt, hogy milyen gyökeresen megváltozott az ország gazdáivá vált kínai munkások politikai és szociális helyzete.

Han En, Kirin tartománybeli parasztküldött hangsúlyozta: „Példátlanul áll Kína történelmében, hogy a parasztok résztvesznek olyan fontos államügyben, mint az alkotmány megszavazása."

A csütörtöki ülés 19.15 órakor ért véget.

A péntek délutáni ülésen Hu Jao-pang, az Uj Demokratikus Ifjúsági Liga első titkára kiemelte, hogy *az alkotmány biztosítékokat nyujt a kínai ifjúság szabadsága és boldogulása számára, és ráveti fényét a jobb jövő felé vezető útjukra. Hangsúlyozta, hogy Kínában mintegy 80 millió 18. életévét betöltött ifjú kapta meg a választás és a választhatóság jogát.*

Befejeződtek az angol-amerikai megbeszélések

Dulles amerikai külügyminiszter csütörtökön délután tartotta Adenauerrel első négyórás megbeszélését, amelyen a két külügyminiszter külpolitikai tanácsadóin kívül résztvett Hensel amerikai hadügyi államtitkár és Theodor Blank, Adenauer leendő hadügyminisztere is. Dulles és Adenauer megbeszélését rövid megszakítás után csütörtökön este folytatta a Schaumburg-palotában rendezett vacsorán.

A brit külügyminisztériumban folyt angol-amerikai megbeszélések még aznap véget értek. Az angol-amerikai megbeszélések után közleményt adtak ki, mely a többi közt igy hangzik:

„John Foster Dulles és Anthony Eden szeptember 17-én eszmecserét folytatott Londonban arról a helyzetről, amely az európai védelmi közösségnek a francia nemzetgyűlés által történt elvetésével állott elő. Amellett foglaltak állást, hogy a közeljövőben üljön össze előkészítő értekezlet és tanulmányozza, melyik volna a legjobb mód, amellyel a Német Szövetségi Köztársaságot a nyugati országokkal összekapcsolnák a teljes egyenlőség alapján".

Dulles egyébként péntek este visszautazott az Egyesült Államokba.

Dulles elvi megállapodást kötött Adenauerral

A pénteken kiadott amerikai-nyugatnémet kommüniké szerint Dulles és Adenauer nézetei teljesen azonosak a tekintetben, hogy „a nyugatnémet szövetségi köztársaság szuverénitását minél előbb helyre kell állítani és Nyugat-Németországnak egyenjogú tagként kell beilleszkednie a nyugati államok kollektív védelmi rendszerébe". Dulles Nyugat-Németországból való elutazása előtt távbeszélőn tájékoztatta Eisenhower elnököt bonni megbeszéléseinek eredményéről. Eisenhower Dulles útján üdvözletét küldte Adenauernak.

Mint a „Der Kurier" című jóértesült nyugatberlini lap jelenti, Dulles „elvi megállapodást" kötött Adenauerral Nyugat-Németország újrafelfegyverzéséről. Eszerint Adenauer kötelezettséget vállalt, hogy Nyugat-Németország szuverénitásának helyreállítása után nem állít fel 500.000 főnél nagyobb haderőt. A nyugatnémet haderő kiszélesítése csak az atlanti tömb valamennyi tagállamának beleegyezésével lenne lehetséges.

Adenauer ezenkívül kötelezettséget vállalt arra is, hogy Nyugat-Németország „egyelőre" nem szereli majd fel hadseregét atom-, bakteriológiai és vegyi fegyverekkel.

Politikai megfigyelők úgy vélekednek, hogy Dulles és Adenauer „elvi megállapodásai" aligha nyerik majd el a francia körök bizalmát és beleegyezését.

Kinevezték a Kínai Népköztársaság új magyarországi nagykövetét

A Kínai Népköztársaság központi népi kormánya a visszahívott Huan Cen utódául Ho Tö-csinget nevezte ki a Kínai Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetévé.

Az új magyar nagykövet megérkezett Pekingbe

Szkladán Ágoston, a Magyar Népköztársaság újonnan kinevezett kínai rendkívüli és meghatalmazott nagykövete repülőgépen megérkezett Pekingbe.

A Demokratikus Németország Nemzeti Frontjának választási felhívása

A Demokratikus Németország Nemzeti Frontjának országos tanácsa csütörtökön megtartott ülésén a Német Demokratikus Köztársaság lakosságához szóló választási felhívást fogadott el.

Correns tanár hangsúlyozta, hogy az október 17-i választás alkalmából kibocsátott választási felhívás, amely a Nemzeti Front választási programmját tartalmazza, *teljes összhangban van a német nemzet létérdekeivel és az egész német nép felemelkedésének útját egyengeti.*

Eden nyilatkozata

Eden angol külügyminiszter csütörtökön este visszaérkezett Londonba.

Eden általánosságban mozgó nyilatkozatában ismételten az „európai egység" megvalósításának és Nyugat-Németország felfegyverzésének szükségességét hangoztatta. A továbbiakban kijelentette, hogy „nagymértékben megegyezésre jutottunk", de ugyanakkor hangsúlyozta: „a kérdés gyakorlati szempontjai távolról sem egyszerűek, még sok munka van hátra, mielőtt megoldást lehetne a világ elé terjeszteni".

NÉHÁNY SORBAN...

A kínai népi önkéntesek csütörtökön Szinuizsunál, a koreai fegyverszüneti egyezményben kijelölt belépőállomásnál megkezdték kivonulásukat Koreából.

Az angol rádió jelenti, hogy Casey ausztráliai külügyminiszter és Churchill angol miniszterelnök szerdán megbeszélést folytattak Londonban. A tárgyaláson megvitatták a távolkeleti helyzetet.

HARCOS PALACKOK

Az amerikai borés pálinkagyárosok eltökélték, hogy nem hagyják tovább eszmék nélkül sorvadni a szomjazó emberiséget. Palackjaik cimkéjét ezért a következő erkölcsi utasítással látták el: „Harcolj a kommunizmus ellen!" Persze célszerűbb lett volna ezt a szeszbe beledolgozni, de a mankókon bicegő technika képtelen volt utólérni a szárnyaló eszméket.

A szöveg azonban nem pontos. Hogyan találják ki a szesz barátai, hogy miként harcoljanak? Javasoljuk tehát a következő magyarázó kiegészítést: „Idd fülyére magad — igy harcolsz a kommunizmus ellen".

Az üzleti szempontot is jobban ki kell domborítani.

Mulhatatlanul szükséges a második számú kiegészítés: „Végy naponta legalább három palackot, különben szabotálod a kommunizmus-ellenes harcot!" Vagy rövidebben: „Vigyázz! Vegyél! Igyál!"

Persze nincs mindenkinek szüksége a szeszgyárosok nevelésére. Az amerikai külpolitika irányitói például a csoda-vignetták korát zseniálisan megelőzve részegedtek a megadott irányban. Sebaj, jön még a kutyára dér, és rájuk — elvonókúra.

Csaknem elfelejtettem: a cimkéken látható még a Szabadság-szobor is. A nagyobb nyomaték kedvéért.

Eörsi István

A CSÉPLÉSI VERSENY LEGJOBBJAI

A felsőnyomási állami gazdaság ifjúsági cséplőbrigádja harmadik lett az országos versenyben. A 29 tagú munkacsapat vezetője a képünkön látható, ifjú Békési Pál. A fiatalok 1450 dobmilliméteres géppel 74 és fél vagon gabonát csépeltek el. A díszoklevél mellett fényképezőgépet kaptak jutalmul.

Gorzsás Antal felelős gépvezetővel az élen, a hajduböszörményi gépállomás 1300 dobmilliméteres gépe csaknem 54 vagon gabona elcsépelésével nyerte el a harmadik helyet. Ez a második cséplőcsapat, amely a hajduböszörményi gépállomás ifjúsági csapatai közül a verseny legjobbjai közé küzdötte fel magát.

Díszoklevelet és fényképezőgépet vitt haza Budapestről jutalmul Lukács János felelős gépvezető és 15 tagú munkacsapata, amely a csetényi gépállomás gépével csaknem 40 vagon gabonát csépelt el. Lukács elvtárs azóta már az őszi munkákból veszi ki becsülettel a részét, s ezzel is bizonyítja: rászolgált a jutalomra.

Néhány kilogramm híján, 59 vagon gabonát csépelt el a kunszentmártoni állami gazdaságban dolgozó Szabó Mihály felelős vezető 4 tagú munkacsapata. A harmadik helyen végeztek, oklevelet és fényképezőgépet kaptak jutalmul.

Herz Sándor, a lengyeltóti gépállomás felelős vezetője már idősebb, de ugyanolyan fiatalos lendülettel dolgozott, mint 17 tagú munkacsapatának valamennyi fiatalja. Nem is maradt el a jó munka jutalma. Több mint 50 vagon gabona elcsépelésével harmadikok lettek a versenyben.

Nagy Imre a vezetője a hajduböszörményi gépállomás harmadik helyet elért csépiő munkacsapatának, amely csaknem 46 vagon gabona elcsépelésével küzdötte fel magát a legjobbak közé. A cséplőcsapat tagjai a parlament kupolacsarnokában fogadták meg, hogy a jövő nyáron elsők lesznek. Sok sikert kivánunk hozzá!